

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Sak/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100031
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hatalová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:0924100031.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD., LL.M. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M. v právnej veci žalobcu: R. E. R., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Sýrska arabská republika, adresa posledného trvalého pobytu v krajine pôvodu: ulica F. F., provincia Y., mesto Y., F., toho času s povolením na pobyt na území Slovenskej republiky č. E.XXXXXXX, na adrese: F. XXXX/XXX, XXX XX . F., Slovenská republika, právne zastúpený advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova č. 20, 040 01 Košice, IČO: 35 514 892, proti sťažovateľovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 812 72 Bratislava, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. 4Saz/1/2024 - 31 zo dňa 11. apríla 2024 takto

rozhodol:

- Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-140-123/2015-Ž zo dňa 06.12.2023 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) vo veci žiadosti o predĺženie poskytovania doplnkovej ochrany cudzinca R. E. R., nar. XX.XX.XXXX v meste Y., provincia Y., F. R. E. (ďalej len „F.“), sýrskej štátnej príslušnosti, arabskej národnosti, moslimského vierovyznania sunnitskej vetvy, rozvedený, posledný pobyt v krajine pôvodu: mesto Y., ulica F. F., provincia Y., F., t. č. s povolením na pobyt na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) č. E.XXXXXXX, na adrese: F. XXXX/XXX, XXX XX . F., F., podľa § 20 ods. 3 z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o azyle“ alebo „ZoA“) nepredĺžil poskytovanie doplnkovej ochrany na území SR.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný uvádza priebeh predchádzajúceho konania, pričom žalobcovi bola rozhodnutím ČAS-258-20/PO-Ž-2014 zo dňa 24.11.2014 v zmysle § 13a a §20 ods. 4 ZoA poskytnutá doplnková ochrana na území SR (ďalej len „doplnková ochrana“) na obdobie jedného roka odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Žalobca dňa 04.09.2015 požiadal o predĺženie doplnkovej ochrany. Rozhodnutím ČAS: MU-PO-140-20/2015-Ž zo dňa 01.03.2015 žalovaný rozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany z dôvodu, že žalobca predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť (§ 13c ods. 2 písm. e) ZoA). Predmetné rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Saz/2/2016 zo dňa 19.06.2016.

4. V novom konaní žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-140-36/2015-Ž zo dňa 01.12.2016 opäť rozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany z dôvodu, že žalobca predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť (§ 13c ods. 2 písm. e) ZoA). Predmetné rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Saz/4/2017 zo dňa 06.04.2017.

5. V ďalšom konaní žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-140-53/2015-Ž zo dňa 27.11.2017 tretíkrát rozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany z dôvodu, že žalobca predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť (§ 13c ods. 2 písm. e) ZoA). Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 5Saz/1/2018 zo dňa 03.04.2018 predmetné rozhodnutie potvrdil. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1Sžak/7/2018 zo dňa 14.08.2018 predmetné rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. V nasledujúcom konaní žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-140-82/2015-Ž zo dňa 25.03.2019 štvrtýkrát rozhodol o nepredĺžení doplnkovej ochrany z dôvodu, že žalobca predstavuje nebezpečenstvo pre SR (§ 13c ods. 2 písm. d) ZoA). Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 5Saz/18/2019 zo dňa 24.07.2019 predmetné rozhodnutie potvrdil. Najvyšší správny súd SR rozsudkom sp. zn. 1Sžak/15/2019 zo dňa 23.06.2023 predmetné rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Následne žalovaný vydal preskúmané rozhodnutie v odôvodnení ktorého uvádza, že pri posudzovaní § 2 písm. f), bod 3 ZoA, a síce možnosti vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, na základe ktorého bola žalobcovi doplnková ochrana poskytnutá, možno konštatovať, že táto forma vážneho bezprávia už viac nie je naplnená. Žalovaný dospel k záveru, že obava žalobcu plynúca zo svojvoľného násilia počas vnútroštátneho konfliktu nie je v jeho prípade v súčasnej dobe opodstatnená. V uvedenom prípade podľa žalovaného nebolo preukázané, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu, resp. do Damašku vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ako to vyplýva zo zákona o azyle. Podľa žalovaného je v meste Damašk v súčasnosti bezpečnostná situácia na stabilnej úrovni, mesto je pod kontrolou sýrskej vlády, útoky sa stali zriedkavými. Poukazuje pritom na informácie a údaje zo strany Agentúry Európskej únie pre azyl (ďalej ako „EUAA“), štatistiky bezpečnostných incidentov z rokov 2021 a 2022 sýrskej siete pre ľudské práva (ďalej ako „SNHR“), informácie z analýzy vypracovanej k uvedenému prípadu „Sýria - Polytematická správa o krajine“ vedenej v internej databáze migračného úradu pod č. p.: MU-ODZS-2023/000177-005 zo dňa 18.09.2023. Odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia žalovaný opiera aj o to, že žalobcovi návratu nebránia ani iné ukazovatele, ktoré súvisia s jeho znovu začlenením sa do života v tomto meste. Uvádza, že žalobca vlastní priamo v centre Damašku byt a žije tam jeho rodina, má tam dostatočné materiálne zázemie, ako aj sociálne väzby potrebné na začlenenie sa do života po jeho návrate. Podľa žalovaného preto nemožno návrat žalobcu do Sýrie vyhodnotiť ako rizikový. Z týchto dôvodov žalobca prestal spĺňať podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany uvedené v § 13a zákona o azyle.

II. Konanie na správnom súde

8. Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca v zákonnej lehote na Správny súd v Košiciach (ďalej ako „správny súd“) správnu žalobu, ktorou sa domáhal zrušenia preskúmaného rozhodnutia žalovaného z dôvodov uvedených v § 191 ods. 1 písm. c) a f) zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej ako „SSP“).

9. Správny súd rozsudkom č. k. 4Saz/1/2024 - 31 zo dňa 11.04.2024 (ďalej ako „napadnutý rozsudok“) preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na úplnú náhradu trov konania.

10. Správny súd sa v prvom rade v odôvodnení napadnutého rozsudku venoval základnej zásade správneho konania a uviedol, že základnou zásadou správneho konania je zásada materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie orgánov verejnej správy musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. V súvislosti s konaním o medzinárodnej ochrane uviedol, že toto konanie je špecifické tým, že ide o prospektívne rozhodovanie (t. j. posudzuje sa riziko vážneho bezprávia v budúcnosti) a že nesprávne rozhodnutie má pre sťažovateľa obzvlášť závažné dôsledky a správny orgán vo veciach medzinárodnej ochrany nesie zodpovednosť za náležité zistenie reálií o krajine pôvodu.

11. Následne správny súd zhrnul dôvody, pre ktoré žalovaný poskytol žalobcovi doplnkovú ochranu. Ďalej uvádza, že žalovaný, ako dôvod nepredĺženia poskytovania doplnkovej ochrany žalobcovi uviedol radikálnu zmenu bezpečnostnej situácie v Sýrii, ku ktorej malo podľa slov žalovaného dôjsť počnúc rokom 2019. Na základe takto prijatého záveru potom žalovaný konštatoval, že reálnej hrozbe vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, ako jednej zo zákonom definovaných podôb vážneho bezprávia, už žalobca nebude v prípade návratu do krajiny svojho pôvodu, resp. Damašku čeliť. Z obsahu Smernice však jednoznačne vyplýva, že na to, aby štátni príslušníci tretích krajín prestali byť oprávnení na doplnkovú ochranu, musia prestať existovať okolnosti, ktoré k poskytnutiu doplnkovej ochrany viedli, prípadne sa tieto okolnosti zmenili do takej miery, že ďalšie poskytovanie doplnkovej ochrany už nie je potrebné. Je však povinnosťou príslušných orgánov rozhodujúcich o dôvodnosti predĺženia poskytovania doplnkovej ochrany zohľadniť, či táto zmena

okolností je takého závažného a trvalého charakteru, že štátny príslušník už nebude po návrate do krajiny pôvodu čeliť reálnemu riziku vážneho bezprávia.

12. Následne sa správny súd venuje informáciám o bezpečnostnej situácii v Sýrii, ktorými žalovaný vysvetľoval nedôvodnosť predĺženia doplnkovej ochrany žalobcovi. Polytematická správa o krajine Sýria, ktorú pre svoje rozhodovanie zabezpečil žalovaný však z pohľadu správneho súdu obsahuje informácie nasvedčujúce tomu, že hrozba vážneho bezprávia je aj naďalej prítomná na celom území Sýrskej arabskej republiky. Predmetná polytematická správa podľa správneho súdu jednoznačne hovorí o pravidelne sa opakujúcich aktoch násillia, vykonávaných rôznymi formami a rôznymi subjektami, ktoré so sebou prinášajú početné civilné obeť, o prítomnosti viacerých ozbrojených teroristických (povstaleckých) skupín (brigád), ako napr. ISIL, Hizballáh, o ozbrojených stretoch medzi vládnymi jednotkami (GoS) a opozíciou a to, ako už bolo predtým spomenuté na celom území Sýrie, vrátane mesta Damašk. Prítomné sú aj ozbrojené útoky Izraela a Iránom podporovaných milícií. Skutočnosť, na ktorú, ako na hlavnú poukazuje žalovaný, že za určité časové obdobie klesol počet bezpečnostných incidentov spojených s úmrtím civilistov v meste Damašk v porovnaní s inými oblasťami Sýrie, nemôže podľa správneho súdu na základe vyššie uvedených správ, postačovať na prijatie záveru žalovaného, podľa ktorého „v meste Damašk je v súčasnosti bezpečnostná situácia na stabilnej úrovni. Rovnako najnovšie informácie o krajine pôvodu svedčia o dostatočne bezpečnej situácii v meste Damašk“. Správny súd preto nesúhlasí s tým, že zmena okolností, spočívajúca v poklese bezpečnostných incidentov v určitom období, na ktorú sa odvoláva žalovaný, je tak podstatného a hlavne trvalého charakteru, aby bolo možné spoľahlivo konštatovať, že žalobcovi vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu, ako zákonnej formy vážneho bezprávia, po jeho návrate do krajiny pôvodu, resp. Damašku nehrozí. Správny súd je zároveň presvedčený, že uvedené bezpečnostné incidenty v žiadnom prípade nemožno zľahčovať a pripisovať im význam bežných rizík, ktorým je spravidla vystavené obyvateľstvo Sýrie alebo jeho časť a ktoré obvykle samotné nespôsobujú individuálne ohrozenie, kvalifikované, ako vážne bezprávie.

13. Správny súd sa stotožnil s námietkou žalobcu, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ preskúmaného rozhodnutia je v rozpore s administratívnym spisom a žalovanému vytkol, že informácie o krajine pôvodu, ktoré sú v administratívnom spise obsiahnuté nezohľadnil komplexne, tak aby mohol byť skutkový stav zistený presne. Správny súd konštatoval, že žalovaný tieto informácie vyberal selektívne bez toho, aby zohľadnil tie, ktoré svedčia o existencii jednotlivých foriem vážneho bezprávia, ktorých hrozbe by žalobca mohol byť po návrate do Sýrie vystavený a zároveň pripomenul zásadu materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie orgánov verejnej správy musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci, kde v zmysle predmetnej zásady vyplýva pre orgán verejnej správy povinnosť vykonať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny súd má za to, že sa žalovaný uvedenou požiadavkou dôsledne neriadil.

14. Žalovanému ďalej vytkol aj to, že pri skúmaní vážneho bezprávia v podobe uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu a tiež mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu, hodnotil riziko ich hrozby žalobcovi v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu, výlučne vo vzťahu k zločkám ovládajúcim štát, ako možného pôvodcu vážneho bezprávia. Následne uvádza, že pôvodcom vážneho bezprávia sú však v zmysle znenia cit. § 2, písm. e), bod 3. zákona o azyle aj neštátni pôvodcovia za predpokladu, že možno preukázať, že štát a strany alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia, nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred vážnym bezpráviem. Správny súd poukazuje na to, že žalovaný sa nezaoberal skutočnosťou, či by život, prípadne zdravie žalobcu mohli byť v prípade jeho návratu do Sýrie ohrozené uložením trestu smrti, prípadne mučením alebo neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestom, zo strany neštátnych zločiek, ktoré, ako už bolo skôr povedané, sú na celom území Sýrie vrátane hlavného mesta Damašk prítomné, prípadne na akej úrovni fungujú štátne inštitúcie pri zabezpečení ochrany civilného obyvateľstva. Za nedostatočne odôvodnené považuje správny súd aj skôr spomenuté vyhodnotenie skúmania rizika možného vystavenia žalobcu uloženiu trestu smrti alebo jeho výkonu a tiež mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu zo strany štátnej moci, resp. ňou ovládaných strán a organizácií, kedy si žalovaný vystačil s úvahou, že keďže žalobca opustil Sýriu legálne na svoj vlastný cestovný pas a nie je známe, že by od doby jeho odchodu vykonával nejaké aktivity voči režimu v Sýrii, nemôže ísť v jeho prípade o osobu, ktorá by bola hľadaná súčasným režimom a ktorá by sa do Sýrie nemohla vrátiť. Správny súd pripomína, že žalobca opustil Sýriu pred 12 rokmi, počas ktorých mohlo dôjsť v Sýrii aj k udalostiam ovplyvňujúcim prístup, resp. zaobchádzanie s osobami, ktoré sa na jej územie vracajú, pričom tieto udalosti by potenciálne mohli zakladať riziko vážneho bezprávia. Navyše pokiaľ ide o zodpovedanie otázky, akým spôsobom je

zaobchádzané s navrátilcami do Sýrie, správny súd uvádza, že z polytematickej správy o krajine Sýria podľa neho nevyplývajú jednoznačné závery svedčiace v prospech úvah žalovaného, nevyplývajú a vysvetľuje, že správa spomína prípady, kedy boli navrátilci považovaní za potenciálnych členov opozície, ako aj situácie, pri ktorých mohli sýrske orgány s navrátilcami zle zaobchádzať, mučiť ich, prípadne až zabiť. To, akým spôsobom by bolo so žalobcom v prípade jeho návratu do Sýrie zaobchádzané, závisí aj od toho, akým spôsobom by bol tento vnímaný jednak zo strany oficiálnych štátnych orgánov, ako aj zo strany neštátnych subjektov. Túto skutočnosť ale podľa správneho súdu nemohol žalovaný, s ním prezentovanou istotou vedieť. Ďalej žalovanému vytkol, že sa vôbec nezaoberal faktom, či je Slovenská republika štátnymi orgánmi, prípadne aj neštátnymi subjektami operujúcimi na území Sýrie, vnímaná ako priateľská, prípadne nepriateľská krajina. Poukázal na to, že o všetkých týchto okolnostiach pojednáva Polytematická správa o krajine Sýria. Ak sa žalovaný v súvislosti s rizikom návratu do Sýrie odvolal na informáciu agentúry EUAA a vymenoval v rozhodnutí skupiny osôb, ktorým po ich návrate do Sýrie hrozí zatknutie, zadržanie, vypočúvanie, mučenie a obvinenia z terorizmu, kedy podľa žalovaného žalobca nespĺňa definičné znaky ani jednej z týchto skupín, správny súd konštatuje, že žalovaný opätovne hodnotil riziká návratu výlučne vo vzťahu k štátnym orgánom a nie aj vo vzťahu k iným pôvodcom vážneho bezprávia.

15. V kontexte vyššie spomenutých faktov týkajúcich sa bezpečnostnej situácie v Sýrii a s tým spojených rizík ohrozenia života alebo zdravia žalobcu uviedol, že uvedené tvrdenia žalovaného o neexistencii reálnej hrozby vážneho bezprávia v prípade návratu žalobcu do krajiny jeho pôvodu, resp. Damašku, javia ako také, ktoré nemajú oporu v skutkovom základe vyplývajúcom z administratívneho spisu. Správny súd nepovažoval za potrebné vyhovieť žalobcovmu návrhu na vykonanie dokazovania, nakoľko obsah administratívneho spisu poskytol správne súdu dostatočné východiská na prijatie záverov vyslovených v napadnutom rozsudku.

16. V závere napadnutého rozsudku správny súd uviedol, že v ďalšom konaní bude úlohou žalovaného komplexne sa zaoberať situáciou v krajine pôvodu žalobcu, a to nielen z hľadiska správ, ktorými disponoval v čase rozhodovania o žiadosti žalobcu o predĺženie poskytovania doplnkovej ochrany, ale zároveň doplniť dokazovanie o ďalšie skutočnosti týkajúce sa prípadnej podstatnej zmeny okolností v krajine pôvodu žalobcu, ktorá nastala po vydaní správnu žalobou napadnutého rozhodnutia.

III. Konanie na kasačnom súde

17. Proti napadnutému rozsudku správneho súdu podal žalovaný (ďalej ako „sťažovateľ“) včas kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnil tak, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP. Sťažnostným návrhom sa sťažovateľ domáhal, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej ako „kasačný súd“ alebo aj ako „Najvyšší správny súd SR“) napadnutý rozsudok zrušil.

18. Sťažovateľ sa nestotožnil so záverom správneho súdu ohľadom prítomnosti hrozby vážneho bezprávia na celom území Sýrie. Podľa jeho názoru správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci z dôvodu, že v napadnutom rozsudku správny súd konštatoval rozpor skutkového stavu veci s administratívnym spisom.

19. Sťažovateľ má za to, že pri posudzovaní žiadosti žalobcu o predĺženie doplnkovej ochrany postupoval v súlade so zákonom a vychádzal z príručky o krajine Sýria, ktorú vypracovala EUAA. V tejto súvislosti uvádza, že táto príručka pri posudzovaní miery neselektívneho násillia uplatňuje holistický a inkluzívny princíp. To znamená že kombinuje kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele. Poukazuje pritom aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-901/19. Ďalej k uvedenej príručke uvádza, že pojednáva o miere neselektívneho násillia v jednotlivých guberniách Sýrie a miere neselektívneho násillia je v každej gubernii vyjadrená intenzitou farby v piatich stupňoch, pričom v súvislosti s guberniou Damašk uvádza incidenty, ku ktorým na jej území došlo, ako aj počty obetí, informácie o zainteresovaných aktéroch, údaje o presídlení z tohto územia a následný dopad na civilné osoby, pričom v závere uvádza, že v gubernii Damašk ide o najnižší stupeň v súvislosti s neselektívnym násillím. To má pritom znamenať, že v tejto gubernii neexistuje reálne riziko, že by civilné osoby boli osobne dotknuté v zmysle článku 15 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13.12.2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej ako „kvalifikačná smernica“).

20. Sťažovateľ vo svojej kasačnej sťažnosti poukazuje aj na graf z webového portálu ACLED, ktorý má podľa jeho názoru preukazovať, že počet incidentov na území gubernie Damašk dosahuje už počas 5 rokov minimálne hodnoty v porovnaní s obdobím, kedy bola žalobcovi poskytnutá doplnková ochrana.

21. Podľa sťažovateľa je paradoxné, že mu správny súd pripomenul zásadu materiálnej pravdy, keďže sa ňou sám neriadil. V tejto súvislosti uviedol, že správny súd v napadnutom rozsudku uviedol, že nepovažoval za potrebné vyhovieť žalobcovmu návrhu na vykonanie dokazovania, nakoľko obsah administratívneho spisu mu poskytol dostatočné východiská pre prijatie záverov vyslovených v napadnutom rozsudku, hoci bolo nariadené pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 11.04.2024. Sťažovateľ má za to, že toto vyjadrenie správneho súdu bolo len veľmi všeobecné a správny súd nekonkretizoval, čo presne v zistenom skutkovom stave do spoľahlivého zistenia skutkového stavu v správnom konaní chýbalo.

22. Sťažovateľ zastáva názor, že žalobca by v prípade návratu do krajiny pôvodu nečelil reálnej hrozbe vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Situácia v Sýrii sa podľa sťažovateľa radikálne zmenila počnúc rokom 2019, pričom tento svoj záver dostatočne odôvodnil a podložil. Opäť poukazuje na správy o krajine pôvodu žalobcu, pričom konštatuje, že zmena situácie v gubernii Damašk je závažného aj trvalého charakteru. Uvádza, že na podporu svojich tvrdení predložil graf z webového sídla ACLED, pričom mu nie je jasné, či správny súd uvedený dôkaz vykonal, nakoľko sa k nemu v napadnutom rozsudku nevyjadril. Sťažovateľ sa tiež domnieva, že správny súd iba nekriticky prevzal dôkazmi nepodložené a nepreukázané tvrdenia žalobcu.

23. Nesprávne právne posúdenie vidí sťažovateľ aj vo vyjadrení správneho súdu, že informácie o krajine pôvodu, ktoré sú v administratívnom spise obsiahnuté nezohľadnil sťažovateľ komplexne tak, aby mohol byť skutkový stav zistený presne, ale že tieto informácie si sťažovateľ vyberal selektívne. Má za to, že za selektívny výber informácií o krajine pôvodu nie je možné považovať upriamenie pozornosti sťažovateľa najmä na informácie o krajine pôvodu, ktoré sa týkajú gubernie Damašk, pretože z nich vyplynulo, že žalobca má v tejto časti krajiny prístup k ochrane proti vážnemu bezpráviu. Podľa názoru sťažovateľa tieto informácie pritom nie je možné zovšeobecňovať na celú krajinu pôvodu, pretože potom by sa muselo súhlasiť aj s názorom, že v prípade, ak na väčšine územia nedochádza k neselektívnemu násilliu, tak k neselektívnemu násilliu vlastne nedochádza vôbec.

24. Podľa sťažovateľa žalobca nepreukázal také konkrétne osobné okolnosti, ktorými by bol špecificky dotknutý, a pre ktoré by postačovala miera neselektívneho násillia dosahujúca aj nižšiu úroveň. Sťažovateľ považuje za irelevantné skúmať, či žalobcovi hrozí riziko vážneho bezprávia zo strany iných ako štátnych aktérov prenasledovania alebo či je Slovenská republika vnímaná ako priateľská, prípadne nepriateľská krajina, pretože žalobca žiadne takéto skutočnosti vo svojej žiadosti neuvádzal. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sza/34/2009.

25. Následne sťažovateľ vysvetľuje, že žalobcom uvádzané vážne bezprávie vo forme mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu vyhodnotil ako účelové, pretože žalobca ich v predošlých žiadostiach o poskytnutie doplnkovej ochrany neuvádzal, napriek tomu, že mu tieto skutočnosti museli byť známe. Ako dôvod vylúčenia tejto formy bezprávia uvádza, že žalobca opustil Sýriu na svoj cestovný pas a počas pobytu v SR mu bol sýrskou ambasádou vydaný nový cestovný doklad. Podľa sťažovateľa sú skutočnosti uvádzané žalobcom v rozpore s administratívnym spisom, nakoľko by hľadanej osobe sýrske orgány nevydali pas a takejto osobe by nebolo umožnené opustiť územie Sýrie. V tejto súvislosti poukazuje na vyjadrenie žalobcu, ktorý uviedol, že nemal žiadne problémy pri vybavovaní cestovných víz, ani pri vycestovaní zo Sýrie. Sťažovateľ svoje rozhodnutie založil na komplexnom posúdení skutočností a situácie žalobcu.

26. Záverom sťažovateľ poznamenáva, že v prípade informácií, ktoré žalobca uviedol v žiadosti o predĺženie doplnkovej ochrany nejde o nové skutočnosti alebo zistenia, ale o skutočnosti a zistenia, ktoré boli v minulosti podkladom pre rozhodnutie o neudelení azylu. Doplnková ochrana bola pritom žalobcovi poskytnutá z dôvodu vážneho bezprávia vo forme vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

27. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby kasačný súd zamietol kasačnú sťažnosť žalovaného a priznal mu náhradu trov kasačného konania. Ďalej vo svojom vyjadrení uviedol, že napriek tomu, že žalovaný formálne uplatňuje ako dôvod kasačnej sťažnosti nesprávne právne posúdenie veci, v skutočnosti z odôvodnenia kasačnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta nesprávne skutkové závery správneho súdu.

IV. Právny názor kasačného súdu

28. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej

sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a) SSP) s prihladnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

29. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 SSP bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 17.09.2024 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

V. Právne posúdenie veci kasačným súdom

30. Najvyšší správny súd SR po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci správnym súdom neboli dôvodné a nespochybnili vecnú správnosť napadnutého rozsudku správneho súdu. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

31. Sťažovateľova argumentácia je v danom prípade postavená na tvrdení, že situácia a okolnosti v Sýrii sa oproti obdobiu, kedy bola žalobcovi poskytnutá doplnková ochrana zásadným spôsobom zmenili a žalobcovi preto pri návrate do krajiny pôvodu už nehrozí vážne bezprávie. Podľa sťažovateľa teda už v krajine pôvodu žalobcu neexistuje reálne riziko, že by civilné osoby boli osobne dotknuté v zmysle článku 15 písm. c) smernice.

32. Na podporu svojho záveru sťažovateľ poukazuje najmä na príručku o krajine Sýria, ktorú vypracovala Agentúra Európskej únie pre azyl (ďalej len „EUAA“), štatistiky bezpečnostných incidentov z rokov 2021 a 2022, usmernenie pre krajinu Sýria z februára 2023, dokument „Sýria - Polytematická správa o krajine“ vedenej v internej databáze migračného úradu pod č. p.: MU-ODZS-2023/000177-005 zo dňa 18.09.2023, a taktiež na graf z webového portálu ACLED, ktorý bol sťažovateľom predložený počas súdneho pojednávania pred správnym súdom.

33. Kasačný súd konštatuje, že základom konania o predĺžení doplnkovej ochrany žalobcu je posúdenie toho, či sa oproti obdobiu, kedy bola žalobcovi udelená doplnková ochrana, situácia a okolnosti v jeho krajine pôvodu dlhodobo a významne zmenili. To znamená, či sa situácia v domovskom štáte žalobcu stabilizovala, pričom táto zmena je natoľko významnej a trvalej povahy, že žalobcovi nehrozí reálne nebezpečenstvo vážneho bezprávia, čo odôvodňuje rozhodnutie o nepredĺžení poskytovania doplnkovej ochrany na území SR.

34. Po preskúmaní napadnutého rozsudku správneho súdu, ako aj konania ktoré mu predchádzalo, najmä rozhodnutia sťažovateľa a informácií a dokumentov, ktoré vzal sťažovateľ za základ svojho rozhodovania je nutné konštatovať, že v danom ohľade kasačný súd nemôže urobiť o tejto otázke relevantný záver. Zároveň kasačný súd dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, podľa ktorých správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, nie sú dôvodné.

35. K právnomu posúdeniu doplnkovej ochrany považuje Najvyšší správny súd SR za potrebné uviesť, že na to, aby bola žiadateľovi priznaná doplnková ochrana, musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky stanovené v § 13a ZoA žiadateľ (i) nesmie spĺňať podmienky na udelenie azylu, (ii) musí sa nachádzať mimo svojej krajiny pôvodu, (iii) musí mať dôvodnú obavu, že je v skutočnom nebezpečenstve (reálna hrozba vážneho bezprávia). (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sak/18/2022 z 31. januára 2023)

36. Ako však vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/72/2010 zo dňa 14.9.2010 zmyslom a účelom doplnkovej ochrany podľa ZoA je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území Slovenskej republiky tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v ZoA) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

37. Podľa § 13a ZoA ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

38. Pojem vážne bezprávie a všetky jeho formy je definovaný v § 2 ods. f) ZoA, ktorý je transpozíciou článku 15 písmena c) Smernice Rady č. 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych normách, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti, aby mohli žiadať o postavenie utečenca alebo osoby, ktorá z iných dôvodov potrebuje medzinárodnú ochranu, a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej ako „smernica 2004/83/ES“). Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95 z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (ďalej ako „smernica“) s účinnosťou od 21. decembra 2013 zrušila a nahradila smernicu 2004/83/ES, pričom však táto zmena právnej úpravy neviedla k zmene právneho režimu priznávania doplnkovej ochrany a ani k zmene číslovania dotknutých ustanovení.

39. Podľa článku 15 smernice, vážne bezprávie pozostáva z (i) z trestu smrti alebo popravy, alebo (ii) z mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu, alebo (iii) z vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby z dôvodu všeobecného násillia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

40. V posudzovanom prípade sťažovateľ nenadobudol presvedčenie, že žalobca je z dôvodu svojej osobnej situácie špecificky osobne dotknutý násillím a vyjadril názor, že vzhľadom na všeobecnú bezpečnostnú situáciu v Sýrii, resp. v gubernii Damašk, by žalobca nečelil reálnemu riziku vážneho a individuálneho ohrozenia v dôsledku všeobecného násillia spôsobeného konfliktom. Sťažovateľ taktiež vylúčil vážne bezprávie vo forme trestu smrti, mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, pretože to žalobca v predošlých žiadostiach neuvádzal.

41. Svoje rozhodnutie sťažovateľ založil na informáciách, že v meste Damašk je v súčasnosti bezpečnostná situácia na stabilnej úrovni, celé mesto je pod kontrolou sýrskej armády, útoky sa v damašskom guvernorate stali zriedkavými, útoky na civilné obyvateľstvo prakticky vymizli a poukázal na správy o civilných obetiach v rámci mesta Damašk. Sťažovateľ posudzoval aj ukazovatele, ktoré súvisia so znovuzačlenením žalobcu do života v meste Damašk, konkrétne, že žalobca vlastní v centre mesta byt a žije tam aj jeho rodina, má tam teda dostatočné materiálne zázemie, ako aj sociálne väzby potrebné na život po návrate. V rámci svojho rozhodovania napokon poukázal aj na skupiny, ktorým v zmysle správy EUAA z júna 2021 hrozí vyššie riziko zatknutia, (dočasného) zadržania, vypočúvania, mučenia a obvinenia z terorizmu zo strany sýrskych orgánov v prípade ich návratu do Sýrie a vyhodnotil, že žalobca ani do jedného z týchto ohrozených profilov nespadá.

42. V napadnutom rozsudku správny súd vytkol sťažovateľovi, že informácie o krajine pôvodu žalobcu sťažovateľ nezohľadnil komplexne, pričom tieto informácie vyberal selektívne bez toho, aby zohľadnil tie, ktoré svedčia o existencii jednotlivých foriem vážneho bezprávia, ktorým môže byť žalobca po návrate do Sýrie vystavený. V tejto súvislosti sťažovateľovi konkrétne vytkol to, že riziko hrozby vážneho bezprávia hodnotil výlučne vo vzťahu k zložkám ovládajúcim štát a poukázal na to, že pôvodcom vážneho bezprávia môžu byť aj neštátne zložky, ktoré sú na celom území Sýrie prítomné. Ďalej, že sťažovateľ neskúmal zaobchádzanie s osobami, ktoré sa na územie Sýrie vracajú, pričom tieto udalosti by potenciálne mohli zakladať riziko vážneho bezprávia, ako ani tým, akým spôsobom je vnímaná Slovenská republika štátnymi orgánmi, resp. aj neštátnymi subjektami, ktoré na území Sýrii operujú.

43. Podľa správneho súdu preto informácie, ktoré vzal za podklad svojho rozhodnutia žalovaný nemôžu postačovať pre prijatie záveru, podľa ktorého je v meste Damašk v súčasnosti bezpečnostná situácia na stabilnej úrovni a tak podstatného a hlavne trvalého charakteru, aby bolo možné konštatovať, že žalobcovi vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu po jeho návrate do krajiny pôvodu, resp. Damašku nehrozí.

44. Na úvod považuje kasačný súd za potrebné konštatovať, že pojem „vážne a individuálne ohrozenie“ života alebo osoby žiadateľa o doplnkovú ochranu sa má v zmysle článku 15 písm. c) smernice vykladať extenzívne.

45. Kasačný súd v prvom rade uvádza, že Súdny dvor Európskej únie (ďalej ako „SD EÚ“) spresnil, že bezprávie definované v článku 15 písm. c) smernice ako „vážne a individuálne ohrozenie života alebo osoby“ pokrýva „všeobecnejšie riziko“ zásahu než prípady uvedené v písmenách a) a b) článku 15 smernice. Majú sa totiž namysli skôr širšie „ohrozenia života alebo osoby“ civilistu než určité typy násillia. Navyše tieto ohrozenia sú spôsobené všeobecnou situáciou ozbrojeného konfliktu, ktorá vytvára „všeobecné násillie“, čo predpokladá, že sa môže vťahovať na osoby bez ohľadu na ich osobnú situáciu (rozsudok SD EÚ C-465/07, zo 17. februára 2009, Elgafaji).

46. V tomto kontexte musí byť totiž pojem „individuálne“ chápaný ako pojem pokrývajúci bezprávie smerujúce proti civilným osobám bez ohľadu na ich totožnosť, pokiaľ miera všeobecného násillia

charakterizujúca prebiehajúci ozbrojený konflikt, posudzovaná príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodujúcimi o žiadosti o doplnkovú ochranu alebo súdmi členského štátu, ktorým je predložené rozhodnutie o zamietnutí takejto žiadosti, dosiahne takú vysokú úroveň, že existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vyhostená do predmetnej krajiny, prípadne do predmetného regiónu by zo samotného dôvodu svojej prítomnosti na ich území čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho ohrozenia uvádzanému v článku 15 písm. c) smernice. (rozsudok SD EÚ C-465/07, zo 17. februára 2009, Elgafaji)

47. Kasačný súd ďalej poukazuje aj na rozsudok SD EÚ C-901/19 zo 10. júna 2021, CF, DN, ktorý má osobitný význam pokiaľ ide o výklad pojmu „vážne a individuálne ohrozenie života alebo osoby civilistu“ v kontexte medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu podľa článku 15 písm. c) smernice, ktorý sa má vykladať v tom zmysle, že na určenie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle tohto ustanovenia sa vyžaduje komplexné zohľadnenie všetkých okolností konkrétneho prípadu, najmä tých, ktorými sa vyznačuje situácia krajiny pôvodu žiadateľa. (rozsudok SD EÚ C-901/19 zo 10. júna 2021, CF, DN)

48. Pre posúdenie existencie vážneho a individuálneho ohrozenia podľa článku 15 písm. c) smernice je preto potrebné komplexne zohľadniť všetky okolnosti prípadu, a to všeobecnú situáciu v krajine pôvodu žiadateľa a skutočnosti týkajúce sa všeobecnej úrovne násillia a neistoty v danej krajine.

49. Bezprávie vymedzené v ustanovení článku 15 písm. c) smernice pritom pokrýva všeobecnejšie riziko bezprávia, ako je uvedené v písmenách a) a b) tohto článku smernice. Širšie sa tak týka skôr „ohrozenia života alebo osoby“ civilistu než určitých typov násillia. Okrem toho sú tieto hrozby neoddeliteľne spojené so všeobecnou situáciou ozbrojeného konfliktu, ktorá vytvára „všeobecné násillie“, čo predpokladá, že sa môže vzťahovať na osoby bez ohľadu na ich osobné okolnosti a identitu, pokiaľ takéto násillie dosiahne takú vysokú úroveň, že existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vrátená do predmetnej krajiny alebo prípadne do predmetného regiónu by už z dôvodu svojej prítomnosti na ich území čelila reálnemu riziku utrpenia uvedeného ohrozenia. (rozsudok SD EÚ C-901/19 zo 10. júna 2021, CF, DN)

50. Kasačný súd v súvislosti s posudzovaním miery všeobecného násillia poukazuje na usmernenie Agentúry Európskej únie pre azyl pre jednotlivé krajiny, všeobecné usmernenia a metodické poznámky z januára 2023 (ďalej ako „usmernenie EUAA“) (pozn. kasačného súdu: originálny názov dokumentu znie: Country Guidance: explained, General guidance and methodological remarks, January 2023). Cieľom usmernenia EUAA je poskytnúť usmernenia v súvislosti s hodnotiacimi kritériami pre medzinárodnú ochranu a pomôcť s rozhodovacou činnosťou v oblasti azylu a medzinárodnej ochrany.

51. Vychádzajúc z usmernenia EUAA, medzi základné kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele, ktoré sú nevyhnutné pri posudzovaní miery všeobecného násillia sa skúma najmä: (i) prítomnosť rôznych ozbrojených zložiek konfliktu, pričom sa zohľadňuje prítomnosť všetkých ozbrojených zložiek vrátane oblasti, v ktorej pôsobia a vedú útoky, (ii) metódy a taktiky, ktoré tieto ozbrojené zložky používajú, t. j. informácie o povahe násillia, môže ísť pritom o akékoľvek násillie, napríklad prenasledovanie, ohrozenie života a zdravia, infraštruktúry, ozbrojené strety, letecké útoky, používanie improvizovaných výbušných zariadení a ďalšie bezpečnostné incidenty, pričom uvedené je dôležité skúmať z dôvodu, že niektoré metódy a taktiky svojou povahou vytvárajú pre civilné obyvateľstvo výraznejšie riziko, (iii) počet bezpečnostných incidentov súvisiacich s ozbrojeným konfliktom, ktorá je dôležitá pri určení intenzity všeobecného násillia v postihnutej oblasti, (iv) počet civilných obetí, ako kľúčový ukazovateľ pri posudzovaní úrovne všeobecného násillia, (v) rozsah všeobecného násillia, pričom sa skúma ako je všeobecné násillie rozšírené, resp. ktoré oblasti sú ním obzvlášť postihnuté a ktoré menej, (vi) vysídlenie obyvateľstva, pričom sa skúma vysídlenie obyvateľstva z postihnutých oblastí, ktoré je spôsobené ozbrojeným konfliktom, tento ukazovateľ je pritom významný z hľadiska vnímania obyvateľstva ohľadom rizík v danej oblasti.

52. Usmernenie EUAA zároveň uvádza aj ďalšie príklady vplyvu ozbrojených konfliktov na život civilného obyvateľstva, ako napríklad poškodenie infraštruktúry, prekážky humanitárnej pomoci a iné narušenia civilného života, pričom môže ísť tiež o obmedzenie slobody pohybu, prístupu k základným službám, zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu či vysídleniu osôb po ich návrate.

53. Pri posudzovaní miery všeobecného násillia zároveň kasačný poukazuje aj na rozsudok SD EÚ C-901/19 zo 10. júna 2021, CF, DN, v ktorom sa v bode 43 uvádza: „Konkrétnejšie, ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 56 a 59 svojich návrhov, možno tiež zohľadniť najmä intenzitu ozbrojených stretov, úroveň organizácie prítomných ozbrojených síl a dĺžku trvania konfliktu, ako skutočnosti, ktoré prichádzajú do úvahy pri posúdení reálneho rizika vážneho bezprávia v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2014, Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, bod 35), ako aj iné skutočnosti, ako napríklad územný rozsah situácie všeobecného násillia, skutočné

cieľové miesto žiadateľa v prípade jeho návratu do dotknute krajiny alebo regiónu a prípadne úmyselnú agresiu bojujúcich strán proti civilistom.“ V zmysle citovaného rozsudku sa má článok 15 písm. c) smernice vykladať v tom zmysle, že na určenie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle tohto ustanovenia sa vyžaduje komplexné zohľadnenie všetkých okolností konkrétneho prípadu, najmä tých, ktorými sa vyznačuje situácia krajiny pôvodu žiadateľa.“

54. Kasačný súd ďalej dodáva, že ako základ posúdenia miery všeobecného násillia možno použiť informácie o krajine pôvodu, ktoré pravidelne vydáva EUAA, nemožno ich však považovať za jediný zdroj informácií a ani ako zdroj úplných informácií o rozsahu všeobecného násillia a jeho vplyvu na život civilného obyvateľstva. Ďalej je potrebné dodať, že žiadny z vyššie uvedených ukazovateľov sám o sebe nepostačuje na posúdenie úrovne všeobecného násillia a existencie reálneho rizika pre civilné osoby. Práve z tohto dôvodu je potrebné komplexne zohľadniť všetky okolnosti prípadu, a to všeobecnú situáciu v krajine pôvodu žiadateľa, skutočnosti týkajúce sa všeobecnej úrovne násillia a neistoty v danej krajine. Inak povedané, je potrebné uplatniť komplexný prístup, ktorý zohľadňuje všetky vyššie uvedené ukazovatele.

55. Vo svetle takto vymedzených kritérií - ukazovateľov je nutné konštatovať, že sťažovateľ pri svojom rozhodovaní neuplatnil komplexný prístup a nezohľadnil všetky vyššie uvedené kritéria. Možno konštatovať, že pri svojom rozhodovaní sa obmedzil len na skúmanie počtu civilných obetí, počet bezpečnostných incidentov súvisiacich s ozbrojeným konfliktom, rozsahu všeobecného násillia v meste Damašk a materiálneho a sociálneho zázemia žalobcu.

56. Nezohľadnenie všetkých relevantných skutočností v rámci konania o poskytnutí doplnkovej ochrany by mohlo zabrániť identifikácii osoby, ktorá ochranu skutočne potrebuje.

57. Je potrebné, aby správne orgány systematicky skúmali všetky relevantné skutočnosti, ktoré sa týkajú tak individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa o doplnkovú ochranu, ako aj všeobecnej situácie v krajine pôvodu žiadateľa.

58. Kasačný súd teda v zhode so správnym súdom konštatuje, že sťažovateľ informácie o krajine pôvodu žalobcu nezohľadnil komplexne, teda v zmysle vyššie vymedzených kritérií. Napokon, aj z obsahu kasačnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ nepovažoval za potrebné posúdiť a zohľadniť všetky vyššie uvedené kritériá, keď uviedol, že považuje za irelevantné skúmať skutočnosť, či žalobcovi hrozí riziko vážneho bezprávia zo strany iných ako štátnych aktérov prenasledovania alebo či je Slovenská republika štátnymi orgánmi prípadne aj neštátnymi subjektami operujúcimi na území Sýrie vnímaná ako priateľská, prípadne nepriateľská krajina.

59. V tomto kontexte kasačný súd poukazuje aj rozsudok SD EÚ z 30. januára 2014, Diakité, C-285/12 v zmysle ktorého sa článok 15 písm. c) smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany, sa má vykladať v tom zmysle, že existenciu vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu treba na účely uplatnenia tohto ustanovenia pripustiť, pokiaľ ozbrojené sily štátu čelia jednej alebo viacerým ozbrojeným skupinám alebo pokiaľ sa stretnú proti sebe dve alebo viaceré ozbrojené skupiny, pričom nie je potrebné, aby sa tento konflikt mohol kvalifikovať ako ozbrojený konflikt, ktorý nemá medzinárodný charakter v zmysle medzinárodného humanitárneho práva, ani aby intenzita ozbrojených stretov, úroveň organizácie prítomných ozbrojených síl alebo doba trvania konfliktu boli posúdené inak ako úroveň násillia na dotknutom území.

60. V tomto kontexte preto podľa názoru kasačného súdu neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Z obsahu napadnutého rozsudku je zjavné, že ním bolo reflektované na všetky podstatné skutočnosti. Správny súd zrozumiteľne uviedol dôvody, pre ktoré zrušil rozhodnutie sťažovateľa ako žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odôvodnenie napadnutého rozsudku správneho súdu obsahuje stručné zhrnutie podstatných argumentov sťažovateľa a žalovaného, prehľad dotknutých právnych noriem, ako aj posúdenie skutkových a právnych záverov správny súdom. Kasačný súd má v tejto súvislosti za to, že správny súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré odôvodnil, pričom dospel k správny záverom.

61. Pre doplnenie kasačný súd uvádza, ako už bolo uvedené, že existenciu vážneho a individuálneho ohrozenia možno výnimočne považovať za preukázanú, ak stupeň všeobecného násillia charakterizujúceho ozbrojený konflikt dosiahne takú vysokú úroveň, že sa preukážu závažné dôvody domnievať sa, že civilná osoba, ktorá sa vráti do krajiny pôvodu alebo do konkrétneho regiónu, by len z dôvodu svojej prítomnosti na území tejto krajiny alebo regiónu čelila reálnemu riziku, že bude vystavená hrozbe. Ak sa však stupeň všeobecného násillia nedosiahne takúto vysokú mieru, je potrebné, aby

žiadateľ o doplnkovú ochranu preukázal individuálne okolnosti, na základe ktorých bude možné prijať záver o existencii vážneho a individuálneho ohrozenia, ktorému by čelil.

62. So zreteľom na všetky uvedené skutočnosti kasačný súd vyhodnotil podané námietky ako nedôvodné.

VI. Záverečné zhodnotenie a odôvodnenie rozsudku v časti trov

63. V ďalšom konaní bude úlohou žalovaného, aby na základe presných a čo najaktuálnejších informácií z príslušných zdrojov riadne zistil skutkový stav veci a následne riadnym a preskúmateľným spôsobom zhodnotil, či v prípade žalobcu skutočne pominuli dôvody pre predĺženie doplnkovej ochrany. Konanie o medzinárodnej ochrane je špecifické prospektívnym rozhodovaním, čo znamená, že sa posudzuje riziko hroziace žiadateľovi v budúcnosti. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ doteraz nebol podrobený násiliu v Sýrii neznamená, že mu takéto nebezpečenstvo nehrozí. Zisťovanie podkladov pre rozhodnutie patrí k ťažiskovým činnostiam orgánov verejnej správy v správnom konaní. V podstate ide o poznávací proces určitých predmetov alebo javov, ktorý smeruje k zisteniu skutočného stavu. Výsledky tohto procesu slúžia ako podklad na vydanie rozhodnutia. Požiadavka zákona čo najúplnejšie a najpresnejšie zistiť skutočný stav veci je pritom procesným vyjadrením zásady materiálnej pravdy (§ 3 ods. 4 Správneho poriadku).

64. S ohľadom na potrebu komplexného zhromaždenia a vyhodnotenia dokumentov a informácií (napríklad aj od Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Európskeho podporného úradu pre azyl v zmysle článku 8 smernice) bude žalovaný v ďalšom konaní klásť dôraz na údaje o bezpečnostnej situácii v krajine pôvodu žiadateľa v súvislosti s dôvodmi pre udelenie doplnkovej ochrany podľa § 13a ZoA. Pri posudzovaní, či je žalobca reálne ohrozený vážnym bezpráviem alebo má prístup k ochrane proti vážnemu bezpráviu v krajine pôvodu žalobcu, žalovaný zhromaždené informácie a podklady posúdi komplexne a v zmysle vyššie uvedených kritérií, pričom do úvahy vezme aj skutočnosti v prospech žalobcu.

65. Kasačný súd nehodnotil, či sú podmienky pre predĺženie doplnkovej ochrany žalobcu aktuálne splnené alebo nie, resp. či mu v krajine pôvodu hrozí vážne bezprávie.

66. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 tak, že žalobcovi, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, priznal právo na náhradu trov kasačného konania. O výške náhrady rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

67. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.